

Plenaire vergadering van de Hoge Raad voor de Statistiek
Dinsdag 16 december 2014 (10u00 – 11u45)

[Notulen P.V. 2014/Nr. 4](#)

Leden van de Hoge Raad voor de Statistiek:

De heer M. Rémon – *Voorzitter*

De heer K. Boostin (voor de heer P. Teirlinck), mevrouw V. Burnel, de heer M. Callens, mevrouw A. Carton, de heer P. Deboosere, de heer X. Dehaibe (voor mevrouw A. Romain), mevrouw C. Faes, mevrouw C. Rouma, de heer C. Van Laere, mevrouw M. Van Wouwe (*Vicevoorzitster*), de heer N. Waeyaert

Uitgenodigd:

De heer J. Decuyper – IGVM → Voor punt 4 van de agenda
 Mevrouw L. Merckx – FOD Economie (ADS) → Voor punt 4 op de agenda
 Mevrouw B. Ortiz – IGVM → Voor punt 4 op de agenda
 Mevrouw F. Parys – FOD Economie (AD Statistiek) → Voor punt 3 op de agenda
 Mevrouw H. Vanhove – IGVM → Voor punt 4 op de agenda
 Mevrouw A. Versonnen – FOD Economie (AD Statistiek) → Voor alle punten op de agenda

Verontschuldigd:

De heer R. Acx, de heer K. Brijs (voor de heer F. Robben), de heer S. Brunet, de heer D. De Baets, mevrouw G. Desimone, de heer P. Dmitrevsky, de heer K. Grosse-Erdmann, de heer B. Hertveldt, de heer B. Lejeune, de heer K. Neels, mevrouw I. Thomas, mevrouw R. Thys, mevrouw F. Vanderkelen, mevrouw K. Van Overmeire, mevrouw S. Van Rechem, de heer M. Werner

Afwezig:

Mevrouw R. Bourdeaud'hui, mevrouw C. Dehon, de heer P. Haegeman, de heer F. Huyghe, mevrouw C. Jonckheere, de heer J.-P. Liebaert, de heer G. Loosveldt, de heer I. Magdalenic, de heer R. Petit, de heer O. Plasman, de heer R. Rollier, mevrouw J. Screurs, de heer R. Van Bulck, de heer V. Vandenberghe, de heer P. Van der Hallen, de heer G. Van de Velde, de heer R. Van Rossem

Secretariaat:

De heer Ph. Mauroy – *Secretaris*
 De heer C. Cornelis – *Adjunct-secretaris*

Nr.	Inhoud van de agenda
I	<p><i>Goedkeuring van de agenda voor de plenaire vergadering van dinsdag 16 december 2014</i></p> <p>➤ <u>Beslissing</u> De agenda voor de vergadering wordt unaniem goedgekeurd.</p> <p><u>Opmerking:</u> <i>Op 16 december 2014 heeft het secretariaat per e-mail de PowerPoint-presentatie van de plenaire vergadering doorgestuurd naar alle leden van de Hoge Raad voor de Statistiek.</i></p>

II	<p><i>Goedkeuring van de notulen P.V. 2014/nr.3 van de plenaire vergadering van 20 oktober 2014</i></p> <p>➤ <u>Beslissing</u> De notulen P.V. 2014/Nr. 3 van de plenaire vergadering van 20 oktober 2014 worden unaniem goedgekeurd.</p>
III	<p><i>Voor advies: Advies van de Hoge Raad voor de Statistiek over het "Statistisch Werkprogramma 2015"</i></p> <p>➤ <u>Voorstelling</u> In het Statistisch Werkprogramma 2015 is alle informatie opgenomen die op initiatief van het Coördinatiecomité werd verzameld over de statistieken die in 2015 zullen worden opgesteld en verspreid, evenals over de ontwikkelingen die voor die statistieken gepland zijn. Deze informatie werd door het secretariaat van het Coördinatiecomité ingewonnen bij overheidsinstellingen waarvan men vermoedde dat ze statistieken opstellen. Meer dan 119 statistiekproducenten/overheidsinstellingen hebben basisinformatie verstrekt over 826 statistieken die ze in 2015 van plan zijn op te stellen, hetzij door rechtstreekse benutting van oorspronkelijke gegevens, hetzij door constructie op basis van die gegevens. Daarnaast zijn door statistiekgebruikers 36 statistiekaanvragen ingediend bij de Hoge Raad voor de Statistiek en in mei 2014 ter beoordeling doorgegeven aan het Coördinatiecomité. Het Statistisch Programma 2015 valt uiteen in 5 delen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Deel I omvat een algemene voorstelling van het Statistisch Coördinatiecomité, van diens opdracht en finaliteit, van het statistisch programma (doelstelling), en van de opdrachten van de Hoge Raad voor de Statistiek binnen het statistisch programma. ✓ Deel II bestaat uit een verspreidingstabel, met een reeks beknopte overzichten waarin voor elke statistiek naast een beschrijving ook telkens het volgende is opgenomen: de naam van de producent, het niveau (federaal of gewest/gemeenschap), de periodiciteit, de beschikbaarheid voor het publiek, de kenmerken die worden gebruikt voor de publicatie van de resultaten, de code en de thematische activiteit, alsook de identificatiecode bij het Coördinatiecomité. ✓ Deel III is de onveranderde weergave van het Statistisch Programma 2015. ✓ Deel IV bevat een overzichtstabel van de statistiekproducerende overheidsinstellingen (een lijst van de deelnemende instellingen met hun e-mailadressen). ✓ In deel V is o.m. een bijlage opgenomen bij de Classificatie van de statistische activiteiten (CSA rev.1), die is opgebouwd per statistisch gebied en thema. In een bijlage wordt de identificatiecode bij het Coördinatiecomité weergegeven. <p>De Hoge Raad voor de Statistiek levert een bijdrage aan het Belgisch Statistisch Programma op twee manieren: door tijdens de huidige vergadering op vraag van het Coördinatiecomité een advies uit te brengen over het Belgisch Statistisch Werkprogramma 2015 (het Coördinatiecomité valideerde die versie op 5 november 2014); door een advies uit te brengen begin mei 2015 over de nieuwe elementen waarmee de statistiekproducenten rekening moeten houden bij het opmaken van het Statistisch Programma 2016 (het secretariaat zal in dit verband de leden van de Hoge Raad voor de Statistiek in februari schriftelijk raadplegen).</p> <p>➤ <u>Bespreking</u> De leden van de Hoge Raad voor de Statistiek hebben geen bijzondere opmerkingen over dit punt.</p> <p>➤ <u>Beslissing</u> De Hoge Raad voor de Statistiek brengt een positief advies uit over het Statistisch Programma 2015. Het Statistisch Programma 2015 zal nu officieel gestuurd worden naar de vicepremier en minister van Economie Kris Peeters en naar de ministers-presidenten van de Vlaamse Regering, het Waals Gewest, de Franse Gemeenschap, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap.</p>
IV	<p><i>Ter bespreking: Voorstelling van de werkzaamheden van de werkgroep van de Hoge Raad voor Statistiek over « Gender statistics » – Eindverslag</i></p> <p>➤ <u>Voorstelling</u> Mevrouw Hildegard Van Hove, die het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (IGVM) vertegenwoordigt, stelt het eindrapport voor van de werkgroep van de Hoge Raad voor de Statistiek over "Gender statistics". Mevrouw Van Hove is co-voorzitster van deze werkgroep, samen met mevrouw Lydia Merckx van de Algemene Directie Statistiek – <i>Statistics Belgium</i> (de ADS) van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie. De wet over 'gender mainstreaming' werd op 12 januari 2007 aangenomen. Volgens deze wet moeten alle</p>

federale overheidsdiensten de statistieken die ze produceren, verzamelen of bestellen, volgens geslacht uitsplitsen en relevante genderindicatoren ontwikkelen. Voorts wordt krachtens diezelfde wet het IGMV ermee belast het proces waarbij de genderdimensie wordt ingebouwd in de werking van de openbare diensten te begeleiden en te ondersteunen.

Op 21 december 2010 waren de medewerkers van het IGMV en van de ADS uitgenodigd op een hoorzitting van het Adviescomité voor gelijke kansen voor vrouwen en mannen van de Belgische Senaat. Een van de toen gemaakte suggesties hield in dat het formaliseringsproces ten aanzien van gender mainstreaming in de statistieken verder wordt doorgedreven door het vastleggen van samenwerkingsakkoorden via protocollen en door het creëren van de nodige structuren. De mogelijkheid om een thematische werkgroep binnen de Hoge Raad voor de Statistiek op te richten werd ook naar voren geschoven. Deze werkgroep werd in oktober 2011 opgericht en stelt zijn eindverslag vandaag voor.

De opdracht van die werkgroep omvatte vier luiken. In de eerste plaats ging de werkgroep na of de door de federale overheden opgestelde statistieken voldoende naar geslacht werden uitgesplitst en of de relevante genderindicatoren werden berekend. Ten tweede spoorde de werkgroep specifieke lacunes op. Om vervolgens tot kwalitatief hoogstaande statistieken te komen, mag er geen vertekening optreden bij het verzamelen en analyseren van de gegevens: de geslachtsneutraliteit van de gebruikte methodiek toetsen vormde dus de derde opdracht van de werkgroep. Tot slot moest worden nagegaan of bij de weergave van de gegevens de genderdimensie voldoende tot haar recht kwam.

De opname van de genderdimensie in de nationale en federale statistieken staat voor een aantal uitdagingen. Enerzijds bestaat er nog altijd weerstand tegenover de erkenning van het belang van de genderdimensie in andere beleidsgebieden. Anderzijds wordt de verzameling van statistieken over het algemeen geconfronteerd met (budgettaire) beperkingen.

De oplossingen en suggesties zijn van tweeërlei aard:

- *Op methodologisch en pragmatisch niveau*
 1. Men moet steeds nakijken of de verzameling, de verwerking en de analyse van de gegevens op een geslachtsneutrale manier gebeuren. Dat betekent dat men rekening moet houden met de concrete verschillen tussen de situaties van mannen en vrouwen. Het doel moet altijd een evenwichtige vertegenwoordiging in de gegevens zijn, die met de realiteit van vrouwen en mannen overeenkomt.
 2. Als de gegevens op het niveau van de huishoudens worden verzameld, kan het hanteren van twee meetniveaus een aanvaardbaar compromis zijn, op voorwaarde dat de individuele leden van het huishouden identificeerbaar blijven in de gegevens, dat de beschrijving van de referentiepersonen strikt geslachtsneutraal is en dat men voorzichtig omgaat met het gebruik van referentiepersonen en proxy's.
 3. Het is mogelijk om de referentiepersonen in de gekozen huishoudens op een geslachtsneutrale manier te selecteren.
 4. Het gebruik van proxy's moet een doordachte keuze zijn en zich beperken tot concrete vragen over feiten.
- *Op 'politiek' niveau (goed beheer):*
 1. Als het gaat om gegevens over personen moet de variabele 'geslacht' deel uitmaken van de verzameling van de gegevens evenals van de verwerking en analyse ervan.
 2. De onderzoekers en het grote publiek moeten zoveel mogelijk kunnen beschikken over gegevens per geslacht en de genderindicatoren.
 3. Extra budgetten moeten worden vrijgemaakt om rekening te houden met de variabele 'geslacht' in de databases.
 4. De overheidsdiensten moeten regelmatig een grondige feedback krijgen over de genderdimensie in hun statistieken.
 5. Op nationaal en Europees niveau is er voldoende uitwisseling nodig tussen de genderdeskundigen en statistici. De combinatie van beide disciplines zou moeten worden opgenomen in de academische opleidingen.

➤ **Bespreking**

Enkele leden van de Hoge Raad voor de Statistiek maken opmerkingen of vragen bijkomende inlichtingen, onder meer over: de keuze van de referentiepersonen (vooral een technische keuze die niets te maken heeft met de persoon die antwoordt en in de steekproef wordt getrokken) *versus* de selectie van de respondent en de vertekening die het *geslacht* van de respondent met zich kan meebrengen, het gebruik van proxy's, het

	<p>probleem van de gebruikte internationale nomenclaturen die niet altijd optimaal zijn (zoals voor de AES-enquête), het rekening houden door de AD Statistiek met de (methodologische) Europese verplichtingen voor het opmaken van de statistieken waarvoor ze verantwoordelijk is en de noodzaak om de aanbevelingen binnen een geschikte timing uit te voeren, en de mogelijkheid voor het IGVM om regelmatig een verslag van de stand van zaken van de uitvoering van de voorgenomen maatregelen te geven (bijvoorbeeld om de twee jaar), bij de plenaire vergaderingen van de Hoge Raad voor de Statistiek.</p> <p>De tekst zal op de website van de Hoge Raad voor de Statistiek worden gepubliceerd als de laatste aanpassingen zijn doorgevoerd.</p>
V	<p><i>Mededelingen van het secretariaat van de Hoge Raad voor de Statistiek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Data van de volgende vergaderingen <p>Op vraag van verschillende leden van de Raad heeft het secretariaat een planning opgesteld van de 'waarschijnlijke' data van de vergaderingen van de instanties van de Hoge Raad voor de Statistiek in 2015.</p> <p>De weerhouden data voor de vergaderingen van het Bureau zijn: vrijdag 27 februari, 18 september en 27 november 2015 en woensdag 22 april 2015.</p> <p>De weerhouden data voor de plenaire vergaderingen zijn: vrijdag 13 maart, 8 mei, 2 oktober en 11 december 2015.</p>

Volgende plenaire vergadering: Vrijdag 13 maart 2015 om 10u30 in zaal 1A40 van de FOD Economie ('North Gate III' - Koning Albert II-laan 16, 1000 Brussel)

[ondertekend]
De voorzitter,
Marcel REMON

[ondertekend]
De secretaris,
Philippe MAUROY